

Vilkår til besvær!

Statsautorisert revisor
Arne Frogner
Styreleder i Revisorforeningen

Den økonomiske utviklingen gjør at mange selskaper sliter med å overholde sine lånevilkår. Vi som revisorer må derfor være spesielt oppmerksomme når det gjelder revisjon av låneavtaler. Samtidig må vi være aktsomme på at styret gir fyldestgjørende informasjon til regnskapsbrukere når brudd på lånevilkår foreligger.

Krisepakken er vedtatt og diskusjonene går om denne er tilstrekkelig eller ikke. Regjeringen vil følge den økonomiske utviklingen nøye og flere tiltak vil komme. Likviditet og soliditet i norske selskaper har virkelig kommet i fokus. Dystre fremtidsutsikter for en rekke bransjer gjør at mange selskaper sliter med å få finansiert sine investeringer. Bankene er dessuten blitt langt mer restriktive i sin utlånspolitikk på grunn av lav kapitaldekning i forhold til den fremtidige kredittrisikoen som de ser. Det ikke lett å skaffe seg kapital i markedet, og når resultatutsiktene for det nye året er dystre, har de fleste selskapene iverksatt en rekke kostnadseffektiverende tiltak.

Skriftlig aksept

Mange selskaper sliter i dag med å oppfylle sine lånevilkår. I selskapenes låneavtaler er det svært vanlig å ha vilkår som fastsetter krav til blant annet inntjening, soliditet og utbetalinger til eiere. Hvis selskapene ikke er i stand til å overholde disse betingelsene, blir de nødt til å forhandle med finansinstitusjonene slik at de får en skriftlig aksept for bruddet. Bankene kan da enten endre på låneavtalen slik at krav lempes eller gi en såkalt «waiver» som er en tidsbegrenset aksept for brudd på lånevilkårene.

Omklassifisering av gjeld

Hvis et slikt brudd foreligger pr. årsskiftet, og banken ikke aksepterer bruddet, skal

den langsiktige gjelden klassifiseres som kortsiktig i henhold til IFRS-reglene. Konsekvensene er derfor dramatiske og kan medføre store reklassifiseringer av gjeld. Informasjonsbehovet til regnskapsbrukerne vil være stort i situasjoner som dette. Styret har et ansvar hvis selskapets soliditet ikke er tilpasset mål, strategi og risikoprofil. Både aksjeloven og allmennaksjeloven har bestemmelser om at «Selskapet skal til enhver tid ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet».

Markedets informasjonsbehov

Situasjonen blir ikke enklere ved at det foreligger mange eksempler på at bankene ikke vil gi såkalte «waivere» før etter at regnskapet for 2008 er fastsatt av styret. Da må langsiktige lån reklassifiseres som kortsiktig gjeld. Når det foreligger stor usikkerhet med hensyn til balanseverdier og eventuelle nedskrivninger, ønsker bankene å avvende situasjonen. Ved årsskiftet foreligger det mange signaler på mulige nedskrivningsvurderinger og når fremtiden ikke fortoner seg lys, vil mange selskaper i år gjennomføre nedskrivninger av balanseverdier. Dette vil gjøre selskapenes soliditetssituasjon enda vanskeligere og diskusjonen med bankene blir naturlig nok ikke enklere. Å dekke markedets informasjonsbehov blir enda viktigere.

Mindre enn et år

Finansinstitusjonene er ofte heller ikke villige til å gi «waivere» som har en løpetid på et år. Ofte aksepteres brudd på lånebetingelser innenfor en tre til seks måneders periode. Hvis en aksept er mottatt fra banken før årsskiftet, men har en varighet mindre enn et år, skal gjelden i utgangspunktet klassifiseres som kortsiktig. Hvis selskapet derimot har vedtatt en plan som innenfor perioden medfører at lånevilkårene vil bli overholdt, kan gjelden klassifiseres som langsiktig. Selskapets dokumentasjon må da sannsynliggjøre dette. Tiltak fra selskapets side kan være salg av virksomhetsområder, kostnadseffektiverende tiltak eller utsettelse av investeringsbeslutninger.

Det er viktig at vi som revisorer har stor oppmerksomhet på revisjon av låneavtaler. Slike avtaler kan være komplekse og kan sette krav til spesialistkompetanse. Samtidig må vi være aktsomme på at styret gir fyldestgjørende informasjon til regnskapsbrukerne når brudd på lånevilkår foreligger.